

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnine se plačujejo naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglašajo se račune po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema *upravnništvo* ulice Molino picolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije se proste poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč.“

Shod volilcev v Šmarji pri Kopru

dne 19. julija 1896.

(Dalje)

Gosp. poslanec pravi, da je že v svojem poročilu povdarjal o pomanjkanju šol, in kjer so šole, o pomanjkanju učiteljev v Istri. Pri nas v Istri — pravi — so res čudne razmere, osobito v šolstvu. Samo v tem okraju koperskem, ki je sicer gledé šolstva najboljši v primeri z drugimi okraji Istre, ne obiskuje šole blizu 2000 otrok naše krvi, in to zato, ker je nimajo, a stariši plačujejo ravno tako visoko šolsko doklado kakor Italijani, ki imajo v tem okraju vse šole in še tri preveč. Tako imamo mnogo občin, ki imajo sto do dvesto za šolo godnih otrok, pa nimajo nobene šole. Pogledajte le v Truške, Kerkavce, Škofjo, Tinjan itd. Za peščico Lahov pa je šola v Lazaretu. Za samih 74 otrok je v Buzetu italijanska dverazrednica. V tem obziru se Italijani drže strogo načela zloglasnega beneškega senatorja Pavla Sarpi, ki je rekel: „Ako hočete, da vam bodo Istrani podložni, pustite jih v nevednosti!“ Da bi vsaj pred svetom mogli kolikor toliko oprati to grdo postopanje, so Italijani sklenili v lelošnjem zasedanju, da se ustanovi nekaj šol v Istri. In glejte čudo!

Jaz sem videl vzrasti dve novi šoli brez jednega kamena in brez žlice malte. Deželni odbor je v soglasji z vlado prestavil šolo v Lazaretu iz III. reda v drugi in potem rekel: glejte to je nova šola. Tako se je zgodilo menda tudi v Miljah. Učitelji prav neradi prihajajo v Istro. Vzrok so razmere: take, kakoršnih ni nikjer na svetu. Ako je učitelj dober, naroden, res pravi učitelj tudi zunaj šole, ima laška svojat povsod toliko upliva, da je v stanu učitelju pripraviti prav britkih uric. Šmarci, to veste iz skušnje. Učiteljem v Istri je vzkradena najprimitivnejša svoboda ustavnega življenja, namreč: izrekati ali napisati svoje menenje o svoji stroki.

PODLISTEK.

2

Radi vode in vapna.

Slika iz kmetkega življenja. — Spisal O. K. Srčan.
(Dalje).

„Saj ti še nisem vsega povedala. Medve sva se nekoliko menile in povedala sem ji tudi, kaj se je zgodilo na vaši njivi. In misli si, kaj mi je rekla ona: „Hm, hm,“ mi je rekla, „jaz pa poznam provzročiteljico vsega tega.“ „In kdo je to?“ sem jo vprašala jaz. — Ona mi je povedala vse od kraja do konca. „Poslušajte“, rekla mi je, „včeraj sem šla po svoji njivi, ki veš, da meji na Vodivnikovo. Kar sem zaslišala neko kopanje. Vstavila sem se, a nató precej pospešila svoje korake. Seveda sem stopala sedaj bolj tiho in oprezno, in sledila kraju, od koder sem slišala kopanje. Kako pa sem se začudila, uzrši ob meji med Vodivnikovo in Brihovčevo njivo Vodivnikovko. Pristopila sem oprezno nekoliko bližje in videla, da dela majhen jarek. Tam sem stala še četrte ure in potem, kakor je bilo videti, je Vodivnikovka dovršila svoje delo, odstranivši iz jarka še zadnji kos prsti, ki je branil potoku, a potok je zavil zdaj v novo strugo, prihaja izpod žive meje na Brihovčevi njivi zopet na svetlo, in odtod si že sama dela strugo“. Ko mi je Meta povedala to,

Kadar se nastavljajo, delajo se prodancem vse olajšave, značajem pa vse ovire in to od dež. odbora, kakor od dež. šolskega sveta. Ko so nastopili, ne dobo po tri do štiri mesece nič plače; navadno imajo 4 do 6 gospodarjev nad seboj, ki vsak kaj družega zahteva itd.

Sklep temu je, da ne marajo v naše kraje. V tem šmarskem slučaju pa treba, da se krajni šolski svet v Pomjanu obrne do c. k. šols. sveta, da se razpiše natečaj!

Gosp. župan pomjanski Belič priporoča cesto čez Vaganel-Boršt-Truške, svetovalec Ivan Babič pa misli, da bi boljše bila črta: Vale-Čentur-Babiči-Marezje-Truške. Stvar naj razsodi strokovnjak.

Velež. g. dekan iz Kerkavc priporoča zvezo deželne ceste iz Kerkavc na državno cesto pri Kaštelu.

Kmet Matej Pribac vpraša, kako je to, da se vedno sliši od italijanske strani, da hočejo duhovniki spraviti nas pod Hrvatsko, ter upeljati visoke duhovniške pristojbine. Kaj je na tem?

Gosp. poslanec odgovarja: Prosim, dovolite, da odgovorim na to vprašanje nazadnje. Vzrok je ta, ker želim, da se druge javne potrebe, želje, nasveti prej rešijo, kakor to, ki je le zasebno. Zasebno hočemo potem poskrbeti, kadar bode že preskrbljeno za vse druge. Ali odgovora in pojasnila ne ostanem dolžan, če bi shod imel trajati tudi vso noč! („Živio“.)

Ko je g. predsednik še povprašal, da li ima kdo še kaj vprašati in so vsled tega nekoji povpraševali manj važne stvari, ali kak nasvet v takih stvareh, ter se je kolikor mogoče zadovoljilo na vse strani, oglašil se je k besedi še enkrat kmet v kratkih hlačah, pravi starinski domačin, g. Markežič, ter glasno in gladko v domači besedi rekel blizo tako-le: Pred skoro dvajset leti obdrževal se je tabor v Kubeđu. Mnogo nas je bilo tam. Razni gospodje govorili so o raznih rečeh, kaj bi bilo nam koristno. Takrat smo odprli ne-

sem jaz hitro popila svoje žganje, plačala in odšla naravnost k tebi, da ti to povem“.

Špela je dovršila in se vstopila pred vrata. „Oj, oj, hudobnica! Takoj pojdem k njej in jej povem, kar zasluži!“ zakličala je Brikovka in se napotila ven!

Toda pri vratih zadela je na Špelo. „Ej, mati, le tako hitro ne. Saj veste, kdo vam je vse to povedal! Ali ni to morda vaša udana Špela?“

Brikovka je takoj spoznala, kam meri ta govor, posegnila hitro v žep in podarila Špeli — srebrno dvajsetico. Špeli se je razjasnil obraz in veselo je rekla:

„O, kako ste dobri! Le idite k Vodivnikovki in jo dobro oštejte, saj drugega tako ne zasluži!“

„O, že sama vem, kako se mora pod nos pokaditi takim hudobnim ljudem,“ rekla je samozavestno Brikovka in odšla.

Špela se je zasmejela in je kmalu odšla v krčmo, zaklenivši hišna vrata.

2.

„Torej ti si ona hudobnica, čaki, božja kazen te zadene, a zadene te tudi moja!“

Te besede je bruhnila Brikovka, stopivši v Vodivnikovo hišo, in se je široko postavila pred vrata.

koliko oči in spregledali, kakor da bi bili vstal iz sná, ali razumeli smo ubogo malo. Danes, ko smo ostareli, in ko nam g. poslanec tolmači v kakem položaju smo, se moramo kesati, da se nismo vedno držali nasvetov in naukov tabora kubedskega in dolinskega, da se nismo držali ognja, ki se je tam vžgal. Stvari so bile nekoliko otrpele. Nam manjka šole, a učenikov je malo. Želim torej, da se taki shodi ponavljajo, da oživimo zopet! (Živio.)

Na to je predsednik sam vprašal g. poslanca: Ker se je tudi po naših slovenskih krajih ob časih očinskih volitev izdala „parola“ — posebno v naj-novejši dobi — ki se glasi: „farjev ne voliti“, kako misli g. poslanec, ali bi bilo umestno umakniti se z volilnega poprišča?

(Zvršetek pride.)

DOPISI.

Iz Trsta 28. julija 1896. — (Delavski shod.) [Izv. dop.] Kakor je bilo objavljeno, imeli so delavci javni shod na Tomasinovem vrtu. Ko se je konstituiral začasni odbor, je sodrug Poljšak otvoril shod predstavivši vladnega komisarja. Na to je prevzel besedo g. M. Kamuščič, ki je v daljšem govoru naslikal zgodovinski razvoj ustavnega življenja v Avstriji. — Očrtal je dosedanje krivično volilno pravo, po kateri imajo tretjino mandatov že sami veliki posestniki in veliki trgovci. S tretjino glasov se že dajo sklepati zakoni. Delavcev je po zadnjem štetju osem milijonov in od teh 4 milijone moških. Od teh poslednjih je zopet samo težakov jeden milijon in stotisoč. Zavarovanih delavcev je pa samo osemsto tisoč. Vsa ta ogromna množica nima volilne pravice — niso še pravi državljani. Zakaj ne? Ker do danes je veljal le tisti, ki ima kako posestvo ali trgovino. Vendar če pomislimo, ima država največ dohodkov od indirektnega davka, in tega plačujejo večinoma delavski žulji. A kapitalistični stranki ni

Vodivnikovka, ki se je tudi napravljala k litanijam, in vidéča sedaj Brikovko, je spoznala takoj, kam vse to meri. Vendar je rekla prijazno:

„No, kaj vam pa je, mati Brikovka, ali vas je kdo razžalil, da ste v jezi, ne spoznavši svoje hiše, pritekli v mojo? Vi ste ravno napravljeni, kakor se mi zdi, da pojdete k litanijam, nó, čakajte, pojdeve torej skupaj, čakite!“

Brikovka je osupnila, potem pa je rekla razjarjena:

„Da, nekdo me je razžalil, in ta nekdo ste vi! — K litanijam pa ne pojdeve, ker jih boste že tukaj slišali!“

„I, za božjo voljo, kaj pa je?“

„Saj veste menda, da šumlja lep potoček po moji njivi, namesto po vaši, in to mene prav nič ne veseli!“

„Tako!“ se je začudila Vodivnikovka.

„Da, tako; pa pokazite vendar jedenkrat svojo motiko, mora biti gotovo jako ostrá, ker ste z njo izkopali tako veliko strugo!“

V tem je zazvonil zvon, vabeči k litanijam.

„Joj, joj, že zvoni; idive, idive, se svojim govorom ste me jako zakasnil!“ rekla je Vodivnikovka in je vlekla Brikovko za krilo.

„Čakajte, da se zmenive, ker sicer mi ostaja samo jeden pripomoček še, da vas pojdem — tožit!“

„Pojdite, pojdite, saj vem, da se šalite!“

(Pride še)

to mar — ona ima denar, ona hoče vladati. In tako je bilo dosedaj

Lahko vprašamo, ali so delavci zadovoljni s tem, kar imajo? So-li zadovoljni se svojo plačo? — Največ delavcev dobiva 1 gld. 20 nvč. na dan, kako se da s tem živeti v mnogobrojni družini, to vé le oni, ki skuša. — Delavec potrebuje tečne hrane. Ali pa si je more nakupiti pri sedanji draginji mesa? 1 kilgr. dobrega mesa stane blizu 1 gld., ako ne vštejemo kosti. Bogati Židje in brezsrčni mesarski kapitalisti nabirajo tisočake, a vse ljudstvo se toži — pa ne vlada, ne magistrat se ne upre ta tej neznosni draginji. — Posledica slabe hrane je umrljivost otrok. So-li delavci zadovoljni se svojimi tesnimi in temnimi stanovanji, brez zraka in luči?

Kaj pa z vzgojo otrok? Ako hoče delavec poslati svojega sina v srednje šole, mora imeti petdesetak, ker prvo leto mora plačati 20 in največkrat 40 gld. šolske takse. Se vé, da je gosp. minister Gautsch hotel s tem le zabraniti pot našemu kmetu in delavcu do nadaljnjega izobraževanja. Poduk mora biti s v o b o d e n, brez plač en, in ako primanjkuje denarja, naj se stopi in proda nekaj nepotrebnih topov!

Delavci imajo mnogo pritožeb in zahtevajo raznih zakonov v njih varstvo.

Ali kdo jim preskrbi istih, ko niso zastopani v državnem zboru. Pač, tudi tam se dobi nekaj delavskih prijateljev. A kadar ti povzdignejo glas in odkrivajo rane delavskega stanu, se jim kapitalistična stranka posmehuje in pri glasovanju, če le more, uničuje, kar bi bilo delavcu v korist.

Pri tem je govornik omenil še jedno rano, katera razjeda najbolj v delavskem stanu. To je: nasledki pijanstva spiritoznih pijač, posebno žganja. Dokazano je, da jih 28% znori v pijanosti. Deset pijančljivih družin ima povprek 57 otrok, a od teh jih živi samo 9 oseb. A deset zdravih družin rodi 61 otrok in od teh je živih 50.

Dalje je omenil, da 50% zločinov je vzrok pijanstvo. Dobiček, ki ga dobiva država na žganju, se zgubi v stroških bolnišnic, norišnic in na tribunali. Ker delavec že ljubi to pijačo (ker je vino predrago), pa naj se mu dá vsaj bolj zdrave in manj močne pijače.

Državni zbor imel je v zadnjih 30 letih dovolj časa premišljevali tužne socialne razmere v delavskem in kmečkem stanu. Ali tam se ponajveč prepirajo teden za tednom in leto za letom in zavirajo se jedna stranka drugo, da se le ne sklene to, kar ljudstvu koristi. Tu imajo posebno z jednim paragrafom največ truda, s § 19. tako, da je isti prišel ob ves kredit. No, delavci so vendar nekaj dobili: obrtni zakon, obrtne nadzornike, nedeljski počitek, okrajne blagajne in zavarovalnice proti nezgodam. Ali vsi ti zakoni so tako pomanjkljivi, da nobenega ne zadovoljujejo. Delavci imajo od istih le najmanjši del svoje koristi.

Leta 1879 je nastopil Taaffe; ministroval je dolgih 14 let. Kar so v tem času zamudili državni, nadomestili so delavci se svojo močjo. Videči, da delavski stan ne dobi od tega parlamenta pomoči, začel se je sam vzbujati, zbirati v društvi in na javnih shodih ter glasno tirjati več pravičnosti od kapitalistične stranke — in razne zakone v varstvo delavcev. Spoznala je delavska stranka, da svojega cilja ne doseže ne s prošnjami ne s krikom in zato je stopila na politično polje.

Delavci so tudi državljani, četudi ne plačujejo direktnega davka. Zato pa znašajo ogromne svote indirektnega davka in polagajo največ krvi na žrtvenik domovine. Po vsej pravici so torej pričeli reklamovati volilno pravico tudi zase. Delavci so spregledali, da se v parlamentu kovajo zakoni, in kdor jih tam kuje, v tistega korist so v prvi vrsti; ako hoče delavski stan priti do boljše bodočnosti, mora tudi on stopiti v krog političnih strank. Ako bo delavec volil svoje zastopnike — delavske poslance — potem še-le bo osiguran pred nasilstvom kapitalističnih mogotcev.

Ministri so zadnja leta morali grenke požirati, ker so videli, kako narašča silna delavska masa, in kako ista zložno zahteva: občo direktno volilno pravo.

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 29. julija 1896.

Deželni zbori. Volilna kampanja za deželne zборе v Zgornji Avstriji, na Štajerskem, Koroškem in Sileziji se prične skoro. Volitve se razpišejo že te dni od strani deželnih političnih oblastnj. Te volitve se bodo vršile najbrže začetkom septembra. Potem bodo sledile volitve za deželne zборе v Nižje Avstrijskem, Solnogradu, Moravski na Predarliskem, v Bukovini in v Trstu. Te volitve se bodo vršile v oktobru.

Ministerski predsednik grof Badeni dopisuje v Ljubljano dne 4. avgusta. Na kolodvoru bo slovesen vsprejem. Istega večera bo ministerskemu predsedniku na čast bakljada in serenada, katere se udeležijo razna društva ljubljanska, slovenska in nemška. — Ljubljanski listi se seveda veselo tega obiska, ker se nadejajo dobrih posledic, ako se prvi svetovalec krone osebno potruji, da se prepriča o odnosajih. Lepo je to, da je gospod ministerski predsednik jel izvrševati svojo obljubo: da se hoče zanimati za naše južne pokrajine. Pač naravno je, ako tem povodom mi izrazimo svoje menenje, da bi bilo dobro, da bi se ekselencia Badeni potrudil tudi k nam. Južne dežele so zanemarjene, to ve tudi gospod grof Badeni; a mi moramo posebno opozoriti, da leži Primorska še južneje od Kranjske.

Celovec proti milenu. V označenje, kako misli v nas malone vsa javnost o postopanju Madjarov, oziroma, kako se naglo krči število prijateljev Arpadovih sinov, navedeno bodi dejstvo, da je trgovinska zbornica celovška odklonila poziv došel je z Dunaja za sodelovanje ob obisku milenijske razstave.

Dolгови evropskih držav. Pariški „Economist Européen“ objavil je te dni podatke o dolgovih evropskih držav. Glasom tega lista iznašal je skupni državni dolg posamičnih držav l. 1895. lepo svotico 121.966 milijonov frankov. Od leta 1885. povišala se je ta svota za 20.506 milijonov. Države, v katerih se je javni državni dolg poslednja leta povišal izdatno, so te-le: Rusija (za 7541 milijonov frankov); Nemčija (za 5743 mil. fr.), Francija (za 2278 mil.), Italija (za 1914 mil.) in Avstro-Ogerska (za 1237 mil. fr.) Padel pa je državni dolg v poslednjih 10 letih na Angleškem (za 2244 mil. frankov), na Španjskem (za 394 mil.) v Danski (23 mil.), v Luksemburgu (za 4 milijone). — Izmed vseh 21 evropskih držav bila so leta 1895. največ zadolžene: Francija s 26.779 mil. frankov, Angleška s 16.424 mil., Rusija s 15.767 mil., Nemčija s 13.252 mil., Avstro-Ogerska s 14.021 mil. in Italija s 12.941 mil. frankov. V teh državah došlo je torej breme javnega dolga na vsakega državljana: Na Francozskem 698 fr., na Angleškem 419, na Ruskem 161, v Avstro-Ogerski 338 in v Italiji 418.

Položaj na Kreti. „Agence Havas“ poroča iz Aten: Generalni gubernier Berović paša je, kakor zastopnik sultanov, takoj potrdil zakon, ki ga je sklenil narodni shod krečanski v seji minole sobote. Ta zakon zahteva tri mesece odmora za izvršitev eksekucij.

Angleški konzul na Kreti je sporočil v London, da je bitka med turškimi vojaki in uporniki v okolici mesta Kalyves trajala dva dni, to je 16. in 17. t. m. Privatno je poizvedel konzul, da je padlo 50 turških vojakov. Ni pa možno reči, ali so napadli Turki kristijane vsled ukaza vojaškega gubernierja Abdulla paše, ali pa samovoljno, kakor tudi ni možno konstatovati, da-li so bili ti dogodki taki, da bi bilo treba vsled istih nastopiti proti turški vladi diplomatskim potom.

O splošnem položaju na Kreti javljajo večerajšnjega dne iz Aten, da postaja stanje v vseh treh najvažnejših mestih Krete od dne do dne kritičnejše. V Kaneji da so Turki provzročili večeraj (27.) zopet paniko v prebivalstvu. Nekateri Turki, sedeči v kavarni, pričeli so namreč streljati na mirno mimo idočim kristijanom. Angleška vojna ladija, ki je zasidrana pred Kanejo, izkrcala je takoj nekoliko vojakov. Na to so Turki pobegnili. Konzuli evropskih držav zahtevali so pri valiju, da kaznuje izgreduke. Vali je to obljubil. Zajedno so konzuli sporočili svojim vladam o tem dogodku. — V Kandiji je obči strah, da ne bi fanatiški mohamedanci iz okolice udrli v mesto. Ako se jim posreči prodreti vojaški kordon, ki jim brani v

mesto, potem pokoljejo vse kristijane, bivajoče v Kandiji. Konzuli so opozorili poveljnike vojnih ladij tudi na to pretečo nevarnost in jih naprosili, da preprečijo z orožjem vsak tak poskus.

Umevno je, da so provzročili uporniki in pa turški vojaki, ki so skušali udušiti ustajo, ogromne škode po vsem otoku. Posebno hud udarec je v tem, ker so vinogradi skoro povsodi uničeni popolnoma. Na trgatav torej letos ni niti misliti.

Z ozirom na te dogodke in pa na dvoumno postopanje Turčije ni čuda, da je Rusija začela precej ostro nastopati proti Turčiji, vsled česar so se šanse kristijanov dokaj zboljšale. „Novosti“ pišeje: „Navskrižje različnih interesov na Kreti se ne bo dalo odpraviti. Porta hoče vzdržati svoje gospodstvo na otoku, velesile pa hočejo omejiti to gospodstvo. Krečani sami pa se hočejo popolnoma osvoboditi iz jarma. Kako naj se spravijo v soglasje vse te tirjatve? Najžalostneje na stvari je to, da evropsko posredovanje ni v stanu storiti konec klanju Krečanov. Evropske vlasti so sicer prisilile porto do nekaterih koncesij, pozabile pa so na glavno stvar, da bi namreč odpravile z otoka turško vojsko, ki učinja nasilstva na prebivalstvu. In novi generalni gubernier Jurij Berović očevidno ni v stanu, da bi vzdržal kakoršnokoli disciplino v turški vojski. Ako evropsko posredovanje ne more preprečiti klanja, potem bi bilo bolje, da se dá Krečanom svobodna roka in da se jih proglasi kakor vojevalna sila. [Ako se vlasti ne hote odločiti k temu koraku, potem jim ne preostaja drugega, nego da stavijo ultimatum turški vladi.“

Ta govor uplivnega ruskega lista je menda ne le jasen, ampak tudi energičen. Na krščansko ljudstvo pa napravi gotovo najboljši utis.

Na shodu socialistov v Londonu je govoril tudi znani vodja nemških socialistov: Singer. Rekel je, da socialistična stranka stremi po emancipaciji delavskih razredov in smatra političsko akcijo posebno važno. Govornik pripoznava velikansko važnost angleških trade-unions, ki ne zahtevajo ni trozveze ni francosko-ruske zveze, ampak zahtevajo združenje vseh delavcev vsega sveta proti njih naravnim sovražnikom.

Med tem je navstal ropot; navzoči anarhisti so drli proti govornikemu odru, a pritiskali so jih se silo nazaj.

Homatije v Makedoniji. V Carjemgradu so merodajni krogi osvedočeni, da upora v Makedoniji ni organizovala grška vlada, pač pa je verjetno, da ista sedaj podpira upornike, da spravi Turčijo v kolikor možno veliko zadrego. Diplomacije se bojé, da utegnejo homatije v Makedoniji vspodbujati upornike na Kreti in da vsled tega navstanejo nevarne komplikacije. Zató hočejo diplomacije pritiskati na grško vlado, da ostane povsem nevtralna.

Različne vesti.

Peklenska sredstva. Prikipelo je blizu do vrhunca! Kajti gradacija skoro ni več možna v peklenski zlobnosti naših nasprotnikov. Ne, višje ni možno več v hujskanju! Ali imajo naši nasprotniki res carto bianco? Ali jim je res dovoljeno — vse?! Ali nam res ni več pričakovati pomoči od nikjer?! Ako pojde tako dalje, potem naši ljudje res ne bodo več varni pred razdivjanimi življi — razdivjanimi na umeten način. Kje smo in kam jadramo?! Tako smo vsiklikali včeraj, doznávši o najnovejšem peklenskem sredstvu, kakoršnimi hujskajo naši nasprotniki proti našemu ljudstvu. — Ker se je namreč župnik rojanski, prečastiti don Jurca, čutil nekoliko slabega, raznesli so brezvestneži vest, da so Rojančani zastrupili župnika.

Kakor je bila sicer ta vest neverjetna za vsakega pametnega človeka, raznesla se je predsinočnjem vendar bliskoma po vsem mestu in prouzročila silno razburjenje med laškim priprostim ljudstvom in grozno proklinjanje nas — ščavov. Posebno je vrvelo v ulici Giuliani. Danes je prišla v naše uredništvo neka gospa, ki nam je povedala, da je morala bežati na svoj stan, ako je hotela uiti srdu fanatiziranih — bab!

Danes sicer tudi tukajšnji italijanski in nemški listi zatrjajo, da je bil gospod župnik le nekoliko indisponiran vsled nekega izleta mi-

nole nedelje, a da je še živ in zopet zdrav kakor — pred izletom. Ali dotični hujskači so vendar dosegli svoj namen: poulična sodrga je vršala proti nam in je verjela, da so naši okoličani druhali, nevarna življenju poštenih ljudi. In posledica je: povečani fanatizem naroda proti narodu, vseh česar moramo reči, da bi slavne oblasti morale premišljati o načinu, kako zaustaviti tako umazano rokodetstvo ljudem, ki se poslužujejo — peklenskih sredstev. Tu ni več govora o varovanju časti posamičnika, ali koje občine, ampak tu gre že za javni mir in za javno varnost!! Taki odnošaji so nenormalni!

Gospod župnik Jurca pa ima zopet povoda premišljati o tem, kaki ljudje se mu urivajo za prijatelje!

K „napadu“ v Šempolaju. Včeraj sta bila slučajno v Trstu župan Nabrežinski in župnik šempolajski in oba sta bila tuja v Jeruzalemu glede na oni strašni „napad“ v Šempolaju na mirne meščane. Ni eden ni drugi ni vedel ničesar o tistem „napadu“, ki je služil grdemu „Piccolu“ v povod, da je toli drzno sramotil naše ljudstvo in mu kradel pošteno ime. Da je bil „napad“ res tako grozen, vedeti bi morala o tem tudi ta dva gospoda in vedela bi gotovo tudi vsa okolica. Morda je res pala kaka beseda — a mi ne vemo ničesar, to povdarjamo še enkrat —, a če je pala, gotovo ni bila nedolžna na tem „Piccolova“ družba, ki je — po poročilu tega lista — zapila in zajela deset goldinarjev, dasi je sestala le iz 2 možkih, 1 ženske in 2 otročičev!!! Prav verjetno je torej, da je „Piccolo“ dobil jako — „poranjkljiva“ poročila, kajti ni baš nemogoče, da po toliki zavžiti pljači se dotičniki niso mogli več prav spominjati: kdo je žalil, kdo je provzročil „napad“, kakó se je vršil isti, in kako se je zgubil pristan, radi kojega je „Il Piccolo“ obdolžil Šempolajce ropa!!!

„Il Piccolo“ naj nam pove izrečno in jasno: kje se je dogodil namišljeni napad in v koji gostilni je bila dotična družba! Kako more dolžiti in žaliti vso pokrajino, ako je dotičnikom — če jo je res?! — storil krivico koji posamični gostilničar?! Pove naj, kje na Krasu prodajajo vodo za vino! Pove naj, kje je na Krasu tovarna za salami iz oslovega mesa! Ni je! In če je dotična družba res jedla kje na Krasu salami iz oslovega mesa, potem pa so se dotični osli prav gotovo pasli med prijatelji „Piccolovimi“ doli v bolj lačni, nego blaženi Italiji. Slepništvo torej ni vzraslo na Krasu, ampak tam, kamor vleče srce „Il Piccolo“ in vsa njegovo družbo.

Na tako teptanje časti vse pokrajine ni smeti molčati. „Piccolo“ dolži naši ljudij, da prodajajo vodo za vino in potem da napadajo in ropajo — to ni več šala. Najumestneje bi bilo, da občinski zastopi store primerne korake, saj je v prvi vrsti njim dolžnost, da varujejo našo čast in dobro ime. Proti rokovanjstvom po italijanskih listih treba začeti krepko reakcijo in upotrebiti je vsa odprta in dovoljena sredstva, da pokažemo skruniteljem časti našega ljudstva, da na vse zadnje vendar nismo tisti potrpežljivi — osli, na koje sme nekažnjeno bruhati svoj smrad, komur se ljubi.

Občinski zastopi, ganite se! Oglasite se kakor poklicani tolmači javnega mnenja, kakor varuhi in zaščitniki svojih občin, in vsega slovenskega ljudstva v pokrajini, zahtevajočega svoja prava — pred vsem pa varstva svojemu dobremu imenu. In ako vas ne bodo hoteli slušati doma, dobro, pa bode treba skrbeti, da vas bodo čuli na Dunaju. Vsakako pa treba dokazati, da nismo tiči, na koje sme streljati vsakdo, da nismo mukotrpná bosenska raja izza časov turške uprave, ampak svobodni državljani v moderni in pravni državi, ljudje, zavedajoči se svojega dostojanstva, svoje cene in onih pravic, ki so zagotovljene v zakonih za vse jednako!

Kar in kolikor še izvemo o „napadu“ v Šempolaju, sporočimo seveda svojim čitateljem, in uverjeni smo, da to pot razkrinkamo vso zlobnost „Piccolovih“ pristašev in grdi način, kako italijanski srditeži hujskajo svoje lahkoverne in nerazsodne abderite.

To so modrijani! „Il Piccolo della Sera“ od 28. t. m. prinesel je pod naslovom „Strano acci-

ednte“ senzacionalno brzojavko, da so se po noči od 25. do 26. t. m. prikazale v pristanišču mesta Dijon (Francoska) tri tuje ladije-torpedovke, od kojih je jedna priplula tik obrežja, potem pa da so se obrnile vse tri in odplule. Altrocchè strano! Po našem menenju moral se je dogoditi v okolici Dijona pravi čudež, kajti jednostaven pogled na zemljevid kaže, da se nahaja mesto Dijon malone v središču Francozke, torej na vsak način oddaljeno par sto kilometrov od morja! In kljub temu dejstvu da so priplule tri tuje torpedovke v dijonsko „pristanišče“! Oj ti blažena doba — kislih kumar! Kaj ne bi bilo umestniše, da bi se židovska gospoda okolu uredništva „Il Piccolo“ učila nekoliko zemljepisja, namesto da maže papir s surovimi svojimi izbruhi na Slovence?

Bržkone pa je koji šaljivec, poznajoči „modrost“ in „učenost“ „Piccolovih“ urednikov, speljal ta „svetovni“ list s tako senzacionalno vestjo na led. Kajti, res se je pokazala neka italijanska ladija-torpedovka ob francoskem obrežju in tudi blizu pristanišča, pravega, pristnega francoskega pristanišča, toda ni plula preko hribov in dolin pred Dijon, pač pa jednostavno po morju pred — Toulon!

Dober tek „Piccolovim“ čitateljem, da prebavijo to dijonsko „kisló kumaro“!

Mattinu v album. Iz tržiških toplic pišejo „Slovincu“ med drugim: Ta list (Mattino) je prava „kloaka“, ki podpira nenravnosti že itak spačene mladine. Ali vrhunec spačenosti tiči v tem, da priporočuje v vsakem listu nenravne reči v naročevanje. Pa dovolj iz te smradljive kloake krščanske države nevrednega vladnega lista. Pač je v Avstriji vse mogoče! Temu se pač ni toliko čuditi, saj je nedavno tudi „L' Eco“ javno očital tržiški vladi, da je vzela za sotrudnika k „Mattinu“ celo nekega ultra-iredentovca, ki je bil preje urednik pri radikalnem „Indipendentu“, in to potem, ko je isti prebil zapor 50 dni radi tiskarnih pregreh, obrnjenih zoper državo! Mar se ne morejo vsakemu avstrijsko mislečemu in čutečemu lasje ježiti, ako motri te gorostasne nenravne zablude in to celó brezkolokovanega (vladnega) lista!? Pa tudi vlade ne zagovarja ta list, akoravno je vsak vladni list ustanovljen ravno v ta namen. Saj tudi ne donša nobenih uvodnih člankov na prvi strani, marveč največ vesti donša na isti strani iz laškega „parlamenta“ i. dr. take, (kakor svedoči list št. 3956 z dne 22. t. m.), da bi bilo misliti, ako bi bil še „savojski križ“ (grb) na čelu istega lista, da je to list ne avstrijske, marveč italijanske vlade! Kdor bi ne veroval, naj se gre pa prepričati. Neverjetno, pa resnično! Tako navaja iz govora glasovitega laškega iredentovskega poslanca Imbriana z dne 21. t. m., ki graja laško vladó zato, češ „da italijanska vojna nima družega namena, kakor da jamči in zavaruje Avstriji posest laških pokrajin in da ovira v Trstu in v drugih pokrajinah, da ne brulne ustaja!“ Rudini mu je sicer odgovarjal: „Da to je obrekovanje in zlobno podtikanje.“ A naš vladni list nima nobene besede, da bi pojasnil „Irridenti“, da v vsej Avstriji je komaj 600.000 Italijanov, ki pa razun v južnem Tirolskem (s 300.000 ljudij) v Trentinu, bivajo le semtertje naseljeni, a ne v celoti, in da Avstrija nima nobene italijanske pokrajine v svoji posesti! — Pa dovolj o tem tužnem predmetu abderidnega vladnega lista!

Pisarno za potovanja je odprl na Piazza del Negozianti št. 1. naš rojak, gospod Alojzij Mozetič. Pisarna se bode bavila prodajanjem vozniških listkov, toliko za železnico, kolikor za parobrode; posredovala bode o prirejanju zabavnih vlakov, izletov po parobrodih itd. itd. To podjetje bode priporočeno našemu občinstvu.

Brezsrčna mati. Predvčerajšnjem prišlo je tukajšnji policiji na znanje, da voditeljica restavracije „All' Ipodromo di Montebello“ na Rocolu hšt. 123, vdova Karolina S., strašno trpinči svojih 6 otrok. Ta brezsrčna ženska ljubimkuje z nekim mladeničem, kojega pa otroci ne ljubijo. Da ustreže svojemu ljubemu, zapirala je ta zverska mati svoje otroke „za kazen“ v temno, vlažno klet po cele dneve in jih žgala z razbeljenim železom. Umevno je, da so otroci morali stradati in so v obče zanemarjeni takó, da je groza. Želeti je, da doleti to žensko zaslužena stroga kazen.

Zaprti gimnaziji v Srbiji. Belograjski časopisi poročajo, da je srbska vlada zaprla štiri srbske

gimnazije in sicer v Milanovcu, v Loznici, v Aleksandriji in v Svilanju. Po drugih deželah nastojajo narodne vlade, da osnujejo kolikor možno več šol, a v Srbiji jih zapirajo. Kaj pomenja to? To postopanje možno si je tolmačiti le s tem, da vlada bržkone nima potrebnih sredstev za vzdrževanje teh šol.

Ravnatelj tramvaja v Belemgradu zaprt. Predvčerajšnjem so zaprli v Belemgradu ravnatelja tamšnjega tramvaja, Tiegeja, obtoženega ubojstva. Tiege je dal nekega moža vreči iz tramvajevega vagona, ko je voz drdral jako naglo. Dotični mož se je takó pobil, da je umrl kmalu zatem.

Sodnijsko. 27letna Marija Ciković iz Pulja služila je poslednji čas v rodbini Beissl v Opatiji. Služabnica ukradla je tekom leta 1895. svoji gospodinji različno zlatnino in gospodarju nad 30 gl. v gotovem denarju. Predvčeraj jo je obsodilo tukajšnje sodišče zaradi hudodelstva tatvine na šest mesecev težke ječe.

35letna Marija Apollonio iz Buzeta, znana tihotapica, došla je dne 15. aprila t. l. s parnikom iz Kopra v Trst. Ker jo finančni stražniki poznajo, mislili so si takoj, da nosi zopet „kontraband“. Finančni stražnik Becker jo je pozval, da naj se poda z njim na carinsko ekspozituro. Žena pa ne le ni ubogala pozivu, ampak uprla se je stražniku dejanski. Siloma morali so jo odvesti na ekspozituro. Tam je ponujala finančnim organom denarja, da bi jo izpustili. Seveda bil je ta poskus podkupljenja brez uspeha. Žensko dali so preiskati na truplu in res sti se našli dve posodi polni špirita, skriti pod krilom. Predvčerajšnjim obsodilo je tukajšnje sodišče Marijo Apollonio zaradi omenjenih dejstev na štiri mesece težke ječe.

14letni mizarski vajenec Josip Carbonzin in 17letni klesarski vajenec Ivan Lipizzer, oba iz Trsta, ukradla sta neki dan marca meseca t. l. v družbi dveh drugih fantalinov nekemu kmetu raz njegov voz omot perila in obleke, vredne 6 glj. 66 nč. Predvčerajšnjem ju je obsodilo tukajšnje sodišče zaradi te tatvine vsakega na tri mesece ječe.

43letni kmet Ivan Hmelak iz Rifenberga dobil je predvčerajšnjim v nejavni razpravi osem mesecev ječe zaradi motenja vere. Branitelj obtožencev prijavil je pritožbo ničnosti proti obsodbi.

Koledar. Danes (30.): Abdon in Senen, mučenca. — Jutri (31.): Ognjeslav (Ignacij) Loj., spozn. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 45 min., zatoni ob 7. uri 26 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 28.5 stop., ob 2 pop. 30.6 stop. C.

VABILO

XI. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani

v torek, dne 11. avgusta 1896. leta.

VSPORED:

- I. Sv. maša ob 10. uri v mestni frančiškanski župnijski cerkvi.
- II. Zborovanje ob 11. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“.
 1. Prvomestnikov nagovor.
 2. Tajnikovo poročilo.
 3. Blagajnikovo poročilo.
 4. Nadzorništva poročilo.
 5. Volitev prvomestnika in treh odbornikov.

Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. prvomestnik Tomo Zupan, 2. Ivan Hribar, 3. Anton Koblar, 4. Luka Svetec.

6. Volitev nadzorništva (5 članov).

7. Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 26. julija 1896.

Prvomestnik:

Tomo Zupan.

Podpredsednik:

Luka Svetec.

Pristavek.

- 1.) Predvečer, dne 10. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. ljubljancje prijateljsko anidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca (pri „Zvezdi“). — Pevsko točko bo izvajale družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slav. „Pevsko društvo Ljubljana“.
- 2.) Po zborovanju, dne 11. avgusta t. l. bo v „Narodnem domu“ skupni obed. Kuvert brez vina stane 1 glj. 50 kr. — Radi obeda se je udeležencem zglašiti do 10. avgusta t. l. pri gospodu Antonu Koblarju, blagajniku družbe sv. Cirila in Metoda.

Narodno-gospodarske stvari.

Naša kmetijska prekonservativnost. (Zvršetak.)

Koliko tisoč hektarov vinogradov je že uničila ta škodljivka, koliko okužila in koliko jih še žuga pokončati!!! Sedaj je malokateri vinograd več, da ne bi bil okužen po filokseri. Z vso gotovostjo smemo reči, da pokonča vse naše stare vinograde, le ako je svet prepeščen, uš ne more živeti v njem. Takega sveta pa pri nas ni. Ako ima zemlja 75—80% najfinejšega sipi enakega kremenčevega peska v sebi, ne more uš živeti v nji, ker se rani ob oster pesek in potem pogine. Takega sveta je veliko ob velikih rekah na Ogerskem, v Srbiji i. dr. in ga tudi izkoriščajo z najboljšim uspehom, kajti skoro vse sedanje ogersko vino je pridelano na takem svetu.

Dasiravno je že mnogo naših vinogradov uničenih po trtni uši, ostali pa so okuženi, vendar ne storimo še skoro ničesar v svojo korist. Ali hočemo, da nam pride voda do grla, da se potem potopimo v njo?! „Ne, — bodi vsakogar odgovor — sklenil sem in začnem!“ Pomisliti moramo, s čim bomo potem delali nove ameriške nasade, ako bi hoteli še čakati v svoji apatiji, ako ne bomo imeli podpore. Sedaj bi ne bila ravno tako težava, ko nam še naše trte nekaj rode, in imamo še vendar nekaj dohodkov. Tudi se še dobivajo od vlade 10letna brezobrestna posojila za nove nasade. Izgovor: „meni trtna uš ni še nič učinila“, je ničeven. Vsakrati vinogradnik, če nima še opustošenega vinograda, pa ima gotovo kak pašnik ali puščo v primerni legi, katero naj spremeni v vinograd. Tako bo koj v pričetku pripravljen za trtno uš. Ta ameriški, z domačimi trtami poceljeni vinograd mu bode pozneje se svojimi doneski pomagati obnoviti druge po filokseri uničene dele vinogradov.

Kdor prej začne, bo tudi prej bral in se veselil svojega truda. — V neki vasi sem slišal, kako so jadikovali vinogradniki: „O da bi mi bili ubogali rajnega N. N., ki nam je pred več nego 12 leti svetoval saditi ameriške trte (takrat še ni bilo uši v dotičnem kraju, pač pa ni bila daleč, kajti pokazala se je kmalu potem)! Sedaj ne bi imeli toliko goličav“. Da, istinito bi ne imeli toliko goličav, še celo več vina bi pridelovali nego prej, ker na američankah cepljene naše trte bolje rode nego na lastnih koreninah. Ako bi bili dotičniki slušali pokojnikov nasvet, imeli bi sedaj še več na novo nasajenih vinogradov nego je sedaj uničenih. Vinogradi dotične katastralne občine bi bili lahko vzgled vsej okolici.

Marsikje se širi govorica: „Tudi ameriške trte uničuje trtna uš.“ Tega ne verjamite prav nič. Ako je bilo slučajno, da ameriške trte niso dobro vspevale tu pa tam, ali so se celo pogubile, bilo je krivo to, ker niso izbrali pravih vrst (sort) za dotično zemljo in lego. Znano je, da razvrst riparija, med koje je baje najboljša „riparija portalis“, ljubi bolj rudečo železnato zemljo, torej tako, ki ima več ali manj ilovice v sebi; če je preveč apna, ne vspeva; prednost za hribovite in bolj apnene zemlje ima baje rupestris in med njo je najboljša „rupestris montikola“; za vlažne nižavske zemlje pa ima prednost „solonis“. Katera razvrst je najboljša za katero zemljo, nam pove tudi kemična preiskava zemlje gledé ogljikovo kislega vapna. Za tako kemično preiskavo že poskrbe kompetentni krogi.

Letos je n. pr. prof. g. Karcl Hugues, ravnatelj kmet. šole istrske, sestavil celo knjigo pod naslovom: „Il carbonato calcico e l'adattamento delle viti americane nelle terre dell'Istria“. V tej knjigi je označenih 728 poslanih vzorcev zemlje, preiskovanih kemično in določene so za iste primerne trte. (Žal, da v njej ni navedenih vseh naših vinskih krajev istrskih, na čemer je najbrž krivo to, da v to pozvani niso doposlali vzorcev zemlje.) Treba torej, da si za vsako zemljo zberemo primerno razvrst ameriških trt. Svet treba prekopati dovolj globoko; ako sadimo potem trte pravilno ter dovoljno narazen, dosežemo gotovo dober uspeh. Da ne zadostuje pravilen začetek, temveč je treba tudi poznejega pravega obdelovanja, je umevno samo ob sebi. O obnovitvi vinogradov nas posebno dobro pouči knjižica: „Najhitrejša in najcenejša obnovev opustošenih vinogradov“, koje

je spisal strokovnjak v tej reči, potovalni učitelj g. Fr. Gombač, in je lahko vsak naroči tudi pri c. kr. kmetijski družbi Kranjski v Ljubljani, ker ne stane več kakor 20 novčičev. To knjižico je priporočala tudi čislana „Edinost“ z drugimi listi vred in je v resnici priporočila vredna. Dragi vinogradniki, le sezite po njej, poskusite, kar uči, in prepričate se, da je v resnici mnogo vredna, kajti to, kar uči ta knjižica, so potrjenene večletne skušnje.

Le na delo! „Kdor prične prej in bolje, ta bode tudi prej in bolje bral“ in „kakoršna setev, takošna žetev“. Ta dva pregovora se gotovo uresničila. Ako bomo zbirali pravih razvrsti za podlage in potem pravih razvrsti cepiče, bomo z novimi trtami ter njih vspehi gotovo še bolj zadovoljni nego z našimi starimi domačimi. Ker je drugod tako, tudi pri nas ne more biti drugače.

Nazadnje kličem še: „Otresimo se starokopitnosti!“
S. Brežanski.

Je zmota kratka — dolg je kës.

iz nesrečnega dnevnika slovenskemu ljudstvu v pouk priobčil

F. R. Priek.
(Dalje.)
V.

Koliko svetá bi pač prehodil, ako bi na planem hodil na dan toliko, kolikor hodim v tej sobici, ki je dolga le 8 majhnih korakov. No, če hodim hitro ali počasi, čas vendar le enakomerno teče. Srednje hoje naredim v jednej uri 3216 korakov. Postojim ali v tem ali v unem kotu, nikjer ne najdem novih mislij, nikjer tolažbe, nikjer miru. Koliko vzdihljejev, globokih vzdihljejev, ušlo mi je uže iz mojih tesnih prsi, tolažbe in odpusčenja prosič tistega, ki je vsevideč in vsevedoč. Pregovor pravi: „Kedor moliti ne zná, naj se na morje podá!“ jaz pa rečem: Kedor pobožno ne moli; kedor je pri molitvi raztresenih mislij; kedor le takrat moli, ko druge vidi, ali pa moli le zato, da bi ga drugi videli, tacega naj pošljejo le za par dni v — ječo“. Tukaj se uđa zopet volji božji; tukaj bode se zopet priporočal božjemu varstvu; tukaj bode pred molitvijo pravilno delal križ, sklepal roke k molitvi ter med molitvijo oziral se v kot, išoč razpela in svetih podob, a zamán. Takrat, in če je bil nekedaj še tako trdega, za verske reči zaprtega srca, takrat, rečem, storilo bode se mu prav milo v srcu. Zamislil in in v duhu predstavil bode se v domačo hišo; spoznal bode, da je pač o mnogih rečeh, na katere še niti mislil ni, zaslužil, da ga je zadela roka pravice, ter ga poslala v vice tega svetá. —

Čuj! Zvoni. V cerkev vabi. Koga vabi v cerkev? Vse ljudi brez razločka; bogate in revne, mlade in stare, zdrave in bolne, žalostne in vesele, pobožne in grešne — tudi mene. Gredo-li vsi ljudje v cerkev? Oh, koliko jih ne gré, in — Bog moj — kakšni so njihovi izgovori. Tudi jaz bil sem nekedaj takšen. Kolikokrat vabil je zvon mene zastoj v cerkev. Kolikokrat ostal sem raje v postelji, ali v poletnem času v hladnej senci, nego bi šel, kamor me je vabil zvon. Kolikokrat prigovarjali so mi stariši, da bi šel h krščanski nauku, pa vsakokrat našel sem kak izgovor, — ničev izgovor, ki je obveljal prvikrat, drugikrat — vsakokrat. Koliko zlatih zrnec bi bilo padlo na dobro zemljo — v moje, takrat še nepokvarjeno srce, ter obrodilo stoteren sad, ko bi bil šel v cerkev. In morda, morda ne bi bil danes tukaj! —

Oh, koliko dneva preteklo je uže danes. Koliko minut izlilo se je v neskončno večnost!

Koliko dobrega storili so uže danes sebi v časnih in dušnih večnih priditvijo, ki uživajo prostost, zlato svobodo. In jaz, kaj pa sem jaz uže danes storil dobrega? Opravi sem svojo jutranjo molitev; odmolil rožni venec, prošé Boga milosti, da bi voljno prestopal zaslužen kazni, pobožno živel ter kedaj vreden postal obljub Gospodovih. Hodim po sobici sem in tje uže od ranega jutra, takó, da postajam truden. Slab in medel sem, kakor medved, ko pride v pomladi prvič iz brloga, in vendar ne dobim še tako kmalo zajutрка — hlebkca kruha, ki bode ob enem, če mi ga kaj preostane, tudi moja večerja. No, pa bom spet čital v uže večkrat napominanej knjigi — — — — — (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Moščenice 29. Od ponedeljka sem se vrše občinske volitve. V drugem in tretjem razredu zmagala sijajno naša stranka. Danes voli prvi razred.

Dunaj 29. Ministerski predsednik grof Badeni odpeljal se je sinoči na cesarjev dvor v Lsi.

Berolin 29. Cesar Viljem je podelil profesorju Röntgenu red krone II. razreda.

Kolonj 28. „Kölnische Ztg.“ poroča iz Carjegrada, da je turška vlada poslala evropskim državam okrožnico, s katero jih opozarja na vedenje grške vlade nasproti ustaji na Kreti in grškim tolovajem v tuških obmejnih pokrajinah.

London 29. Tajnik Curzon je izjavil v parlamentu, da vladi ni ničesar znano o tem, da bi bila turška vlada sklenila odpovzati Abdulla pašo. — Evropske države so priporočile turški vladi, da naj izroči poveljstvo vojaštva na Kreti kojemu častniku niže šarže, toda turška vlada je odgovorila, da mora biti poveljnik na Kreti visok častnik že z ozirom na veliko število vojaštva. Abdulla paša pa ima nalog postopati sporazumno s civilnim gubernérjem in ne mešati se v civilno upravo.

Trgovinske brojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.31—6.32 Pšenica za pomlad 1896 6.70 do 6.71 — „ — „ Oves za jesen 5.11—5.13 Ká za jesen 5.21 5.23 Koruza za juli-avgust 3.57—3.58 maj juni 1897 3.79—3.81 nova f. 3.80—3.90.

Pšenica. nova od 74 kil. f. 6.70—6.75 od 79 kilo 6.70—6.75, od 80 kil. f. 6.75—6.85 od 81. kil. f. 6.80—6.90, od 82 kil. for. — „ — „ Ječmen — „ — „ proso 2.25—2.50.

Pšenica: Ponudbe in povpraševanje omejeno. Prodaja 10.000 mt. st., po stalnih cenah. Rž 5 nvč., oves 10 nvč. ceneje. Vreme: velika vročina.

Praga. Neratnirani sladkor for. 12.30, oktober-december 12.55.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst s carino vred odpošiljatelj precej f. 35.75—36 Concasse 37.75—38. Četvorni 39.75—40. V glavah (sodih) 40.— „ — „ Havro. Kava Santos good average za juli 60.25 za november 58.—, mlačno.

Hamburg. Santos good average za september 51.50 za december 48.50, za dec. 48.50 mlačno.

Dunajska borza 29. julija 1896.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.65	101.50
„ „ v srebru	101.70	101.60
Avstrijska renta v zlatu	128.65	128.60
„ „ v kronah	101.90	101.90
Kreditos akcijske	359.25	358.55
London 10 list.	119.70	119.70
Napoleoni	9.51	9.51
30 mark	11.73	11.73
100 itali. li.	44.40	44.40

Odvetniškega koncipijenta

veščega uradovanju v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku išče

dr. Gustav Gregorin

odvetnik v Trstu

Via del Molino piccolo št. 3.

Ponudbe direktno. Prednost imajo oni, ki so dovršili doktorat. Plača po dogovoru.

Usojam se niže podpisani javiti slavnemu občinstvu, da sem svojo gostilno v Bazovici

„Pri Lipi“

oddal drugemu voditelju. Jamčim za točno postrežbo z najboljšim vinom in kuhinjo.

Odličnim spoštovanjem

Josip Urbančič.

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-2 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892

Glavnica društva 4,000,000—

Premijna rezerva zavarovanja na življenje 13,326 346.98

Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1,692.248.22

Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju 49.465.07

Rezerva na razpolaganje 500.000—

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) 333.822.42

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) 243.381.83

Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje 500.000—

Občna rezerva dobičkov 1,187.164.86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).